

Efter EU-konkurrenceretten kan der pålægges bøder for overtrædelser af såvel forbudet mod konkurrencebegrænsende aftaler m.v. som forbudet mod misbrug af en dominerende stilling. Det samme er imidlertid ikke tilfældet efter den gældende konkurrencelov, hvor kun en forsættlig eller grov uagtsom overtrædelse af forbudet mod konkurrencebegrænsende aftaler m.v. kan straffes umiddelbart. Virksomheder med forholdsvis begrænset markedsstyrke, der indgår konkurrencebegrænsende aftaler m.v., kan også blive pålagt bøder. Derimod kan selv store virksomheder, der forsættligt eller groft uagtsomt misbruger deres dominerende stilling, ikke pålægges bøder, første gang de overtræder loven. Der kan først blive tale om pålæggelse af en bøde, hvis en virksomhed inden for en periode af fem år, fra den første gang har fået et påbud, på ny misbruger sin dominerende stilling på tilsvarende måde.

Ved lovens vedtagelse var begrundelsen for denne forskel, at der på daværende tidspunkt var betydelig retsikkerhed om, hvornår en virksomhed er dominerende, og om misbrugsbegrebet. På baggrund af Konkurrencestyrelsens vejledninger og henvend 2 års praksis – en praksis, som ligger på linie med praksis efter EU-konkurrencereglerne – er denne usikkerhed betydeligt mindre i dag. Hertil kommer, at der foreslås indsat en udtrykkelig angivelse i loven af, hvilke elementer, der altid skal indgå i undersøgelsen af, om en eller flere virksomheder har en dominerende stilling.

Det vil være naturligt også på dette punkt at følge EU-konkurrencereglerne og dermed ophæve forskelsbehandlingen i sanktionsmæssig henseende af behandlingen af en virksomheds konkurrencebegrænsende aftaler m.v. og en virksomheds misbrug af en dominerende stilling. Det foreslås derfor, at det også bliver muligt at pålægge en virksomhed en bøde, når den første gang forsættligt eller groft uagtsomt misbruger en dominerende stilling.

Siden 1997 har Finland og Holland indført fusionskontrol. Danmark er herefter det eneste land i EU, der ikke har fusionskontrol.

Fusionskontrol blev drøftet under konkurrencelovens tilblivelse (L 172, FF 1996-97, sp. 4918ff., sp. 7850ff. samt sp. 7855). Det blev tillagt vægt, at der ikke skulle lægges barrierer i vejen for fusioner, der kunne lede til flere store virksomheder.

Formålet med fusionskontrol er imidlertid ikke i sig selv at hindre sammenslutninger af virksomheder. Formålet er derimod at sikre, at fusionerne tilrettelægges på en sådan måde, at de fordele for de fusionerende virksomheder, der f.eks. kan ligge i en større styrke på eksportmarkederne, ikke betales af de danske for-

brugere i form af højere priser eller af mindre konkurrenter, som risikerer at blive presset ud af markedet. Dette kan ske ved at knytte vilkår eller udstede påbud til en godkendelse af en fusion.

Rådets forordning (EØF) nr. 4064/89 af 21. december 1989 om kontrol med fusioner og virksomheds- overtagelser, som ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 1310/97 af 30. juni 1997 – i det følgende benævnt fusionskontrolforordningen – gælder også for fusioner, hvori deltager danske virksomheder, dog forudsat, at fusionen har såkaldt »fællesskabsdimension«, hvilket relaterer sig til de deltagende virksomheders omsætning på verdensplan og på EU-niveau. Efter fusionskontrolforordningen kan Kommissionen henvise en fusion til behandling i en medlemsstat efter nationale regler om fusionskontrol. Da den gældende konkurrencelov ikke indeholder regler om fusionskontrol, er denne henvisningsmulighed uden indhold for så vidt angår fusioner, som har virkninger i Danmark, og hvori danske virksomheder deltager.

På denne baggrund foreslås det, at der indføres dansk fusionskontrol baseret på relativt høje omsætningsgrænser for de deltagende virksomheder. Herved sikres, at kun de mest betydende fusioner skal kontrolleres. Sagerne skal af hensyn til virksomhederne behandles inden for en kort tidsfrist. Det foreslås endvidere, at ankeinstansen i fusionssager ikke – som i de fleste andre lande – bliver ministeren, men Konkurrenceankenævnet, der efter den gældende lov er ankeinstans for Konkurrencerådets afgørelser.

Med indførelsen af hjemmel for Konkurrencerådet til at påse overholdelsen af forbudsbestemmelserne i EF-traktatens artikel 81, stk. 1, og artikel 82, fusionskontrol samt bøder for førstegangs misbrug af en dominerende stilling vil dansk erhvervsliv herefter konkurrenceretligt blive underlagt fuldstændigt samme materielle regelsæt nationalt som i europæisk sammenhæng.

I forbindelse med en ændring af den gældende lov er det naturligt at overveje Konkurrencerådets funktion og sammensætning.

Med vedtagelsen af konkurrenceloven blev Konkurrencerådet udvidet fra 15 til 19 medlemmer. Et så stort beslutningstagende organ fremmer ikke en effektiv beslutningsproces, som er nødvendig for, at virksomhederne inden for en rimelig frist kan få svar på klager eller på de aftaler, herunder fusionsaftaler, som de anmelder.

Erhvervsinteresser har efter den gældende lov en stærk repræsentation i rådet, hvilket er en særlig dansk konstruktion. I en række af de andre EU-medlemsstater, som også har et konkurrenceråd, består dette såle-